

ท่องเที่ยววิถีชุมชน บ้านท่าฉัตรไชย สัมผัสเมืองภูเก็ตในมุมมองใหม่ ดึงทุนและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็น จุดขาย ขยายผลสร้างสุขภาวะยั่งยืน

● นำเสนอเมื่อ 15 ก.ค. 2560

ท่องเที่ยววิถีชุมชน “บ้านท่าฉัตรไชย” สัมผัสเมืองภูเก็ตในมุมมองใหม่ ดึงทุนและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็น “จุดขาย” ขยายผลสร้างสุขภาวะยั่งยืน

สำนักสร้างสรรค์โอกาสและนวัตกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับ “ชุมชนบ้านท่าฉัตรไชยหมู่ที่ 5” ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จัดทำ “โครงการการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนบ้านท่าฉัตรไชย”

ดึงทุนทางวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนเป็นพัฒนาเป็นจุดขาย พร้อมเปิดประตูต้อนรับนักท่องเที่ยวผ่านศูนย์การเรียนรู้วิถีชุมชนใน 4 มุมมองได้แก่ **เมืองหน้าด่าน** **ตำนานรักสารสิน** **ถิ่นมอแกลีน** และ**ดินแดนวัฒนธรรม**

สมพร แทนสกุล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 บ้านท่าฉัตรไชย เปิดเผยว่า ชุมชนแห่งนี้แทบทั้งหมดเป็นที่ราชพัสดุ จึงไม่มีศักยภาพที่จะดึงนักลงทุนมาสร้างกิจการรองรับการท่องเที่ยวได้

ประกอบกับเป็นท่าเทียบเรือประมงและชุมชนของชาวเลมอแกลีน

สภาพแวดล้อมจึงเต็มไปด้วยขยะไม่ถูกสุขลักษณะ

อีกทั้งเนื่องจากสภาพพื้นที่และภูมิประเทศเป็นชายฝั่งทะเลและป่าโกงกางจึงมีปัญหากลักลอบขนส่งหรือเป็นจุดพัก ทำให้ยาเสพติดแพร่หลายในหมู่บ้าน และเมื่อรวมด้วยกับปัญหาความยากจน หมู่บ้านในละแวกนี้จึงกลายเป็นชุมชน “ชายขอบ” ของภูเก็ตโดยแท้จริง

“พื้นที่ 2 พันกว่าไร่ตรงนี้ เป็นที่ราชพัสดุเกือบ 100 เพอร์เซ็นต์ จึงไม่มีนักลงทุนมาสร้างทำธุรกิจ คนในหมู่บ้านไซเป็นที่พักอาศัย แต่ออกไปประกอบอาชีพที่อื่น เราจึงพยายามทำและปรับเปลี่ยนหมู่บ้านของเราทำอย่างไรชาวบ้านสามารถขายของหน้าบ้านได้ ทำอย่างไรให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนได้ จึงกำหนดเป็นเส้นทางการท่องเที่ยว เอกลักษณ์และวิถีชีวิตชุมชนมาเป็นจุดขาย” ผู้ใหญ่สมพรกล่าว

จากทุนของชุมชนอันประกอบด้วยทุนทางสภาพแวดล้อม มีพื้นที่ป่าชายเลนที่สมบูรณ์ เป็นเขตอุทยานแห่งชาติที่มีความสมบูรณ์ทางระบบนิเวศ การเดินทางสะดวก มีสถานที่ท่องเที่ยวและจุดชมหลายแห่ง มีทุนทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม จากสะพานสารสินจุดกำเนิดตำนานความเชื่อและความรักไปจนถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนชาวเลมอแก ลิ่นที่ถ่ายทอดผ่านทางประเพณีและวัฒนธรรม

“เมื่อหมู่บ้านเปิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยว จุดสำคัญคือความสะอาดและความปลอดภัย ที่ทุกคนในชุมชนต้องช่วยกันทำ เมื่อก่อนชาวเลไม่สนใจนักท่องเที่ยว ทำมาหากินตามวิถีชีวิตของตนเอง แต่ปัจจุบันต้องปรับตัว ชาวเลไปหาทุกหาปูหาหอยอย่างเดียวไม่ได้แล้ว ต้องออกไปรับจ้าง ขับเรือจ้างบาง ทำเกษตรบาง หรือแสดงวิถีชีวิตที่ทำจริงๆ ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ เช่น การแกะหอยขาย เป็นต้น” ผู้ใหญ่สมพรอธิบาย

จากแนวคิดด้านความสะอาดและปลอดภัย ส่งผลให้หมู่บ้านมีถังขยะทุกบ้านและมีการทำความสะอาดบ้านเรือนเสมอ และมีการรณรงค์การเที่ยวในชุมชนโดยปราศจากการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ ส่งผลให้ชุมชนก้าวหน้าไปในทิศทางเชิงบวกที่ส่งผลดีต่อสุขภาวะของชุมชน ทั้งสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น และการลดละเลิกบุหรี่ยาสูบ และยาเสพติด อีกทั้งยังมีรายได้เสริมจากการค้าขายและให้บริการที่เกี่ยวข้องอีกกว่า 300 คริวเรือน

ผลสำเร็จในการสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้มแข็งของสภาผู้นำสามารถสร้างสุขให้แก่ชุมชนบ้านท่าฉัตรไชยอย่างเป็นรูปธรรม และยังสามารถพัฒนาต่อยอดกิจกรรมไปได้อย่างต่อเนื่องย่อมแสดงถึงแนวโน้มความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ยที่ชุมชนสามารถจัดการด้วยตัวเองได้ ซึ่งน่าจะเป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชนอื่นๆ ในมิติต่างๆ ได้เป็นอย่างดี.